

ARDEALUL = = JURIDIC

REVISTĂ DE DREPT ȘI UNIFICARE LEGISLATIVĂ

REDACTIA:
Str. G. Mărzescu Nr. 20

Abonamentul pentru Instituții și Autorități 700 Lei pe 1 an
: : : : : Advocați : : : : : 500 Lei pe 1 an
: : : : : Magistrati : : : : : 400 Lei pe 1 an

Anunțuri și reclame după tarif

Administrația la
Radio Reclame România S. A.
Str. Iuliu Maniu 3.
Telefon : 630

Fondator: VASILE M. DIMITRIU Consilier la Curtea de Apel din Timișoara

Comitetul de conducere și redacție:

I. MĂNESCU

Președinte la Curtea de Apel Cluj
Directorul revistei

AL. ULVINIANU

Consilier la Curtea de Apel Cluj

I. PREDOVICIU

Consilier la Curtea de Apel Cluj

Dr. AL. DRAGOMIR

Decanul baroului din Cluj și vicepreședintele Uniunii Avocaților din Țară

S U M A R :

1. Un proces penal din timpul lui Constantin Brâncoveanu

de Prof. I. Lupaș
Membru al Academiei Române

2. Jurisprudențe civile

3. O punere la punct

de V. M. D.

4. Jurisprudențe penale cu adnotare

de Dr. Aurel Iancu
magistrat Tribunalul Lugoj

5. Jurisprudențe procedurale

6. Jurisprudențe la legi speciale cu adnotare

de I. Mănescu

7. Informații.

Nu se publică decât hotărârile instanțelor de recurs, iar ale instanțelor de fond numai cele cenzurate de instanțele superioare sau remase definitive.

Colaboratorii din anul 1931:

dr. Partenie Crișan

Al. N. Gane
primpreședintele Consiliului Legislativ

dr. Aurel Iancu
magistrat Trib. Lugoj

Dr. Kovács Nicolae
magistrat

Petru Maior
șefjudecător la Judecătoria Mixtă Lugoj

Mihai Gh. Mușătescu
judecător Deta, Timiș

Dr. Munteanu

Dr. Carol Nesselrode
judecător consilier

Titus D. Panu
Consilier la Curtea de Apel Brașov

I. Postulache
judecător Hațeg

Liviu Teclu

dr. Ioachim Tolciu
adv. Cluj

Dem. Țigoianu
magistrat

Nicolae G. Vasilescu
avocat, Deputat

**Banca
Ardeleană și
Cassa de Economii
S. A. R.**

Cluj, Piața Unirii Nr. 32. (Casa proprie)

Fondată în anul
1894

Este cointeresată cu: Banca Chris-
soveloni, București și Banca Comer-
cială Ungară din Pesta, Budapesta

Sucursale:
**Arad, Brașov, Oradea, Sibiu,
Târgu-Mureș, Turda**

CASA DE PĂSTRARE ȘI BANCA

**DE CREDIT DIN
CLUJ SOC. AN.**
CLUJ, PIAȚA UNIRII

Capitaluri
proprii Lei

77,000.000

**7
SUCURSALE:**
IN DEJ, DICIOȘAN-

Efectuază
avantajos
orișice aia-
ceri bancare

MARTIN, ALBA-IULIA ȘI TÂRGU-MUREȘ

**BANCA
CENTRALĂ**

PENTRU INDUSTRIE ȘI COMERT
SOCIETATE ANONIMĂ IN CLUJ
Strada Regina Maria Nr. 1-3

Secția specială
pentru cement - Secția de
Bancă și devize - Execută tot
felul de transacțiuni bancare,
plăți pe toate piețele interne
și streine - Depunerile se
fructifică în condițiile cele
mai favorabile

Capital: Lei 50,000.000
Fonduri: Lei 20,000.000

Legături directe cu America!

Un proces penal din timpul lui Constantin Brâncoveanu

de Prof. I. Lupaș

Membru al Academiei Române

Cronicarul Radu Popescu, ocupând în timpul lui Constantin Brâncoveanu, situații oficiale însemnate la Curtea Domnească, cunoștea de aproape întâmplările cele mai felurite, pe cari nu a lipsit a le înregistra în cronică sa într'un stil vioi și adesea pitoresc.

Astfel a înregistrat și amănuntele privitoare la procesul penal, pe care-l pornise Brâncoveanu înaintea divanului domnesc împotriva marelui clucer Constantin Știrbei, care fiind „cam lung la unghii”, a încasat bani din mai multe sate ale județului Mehedinți, dând sătenilor chitanțe, dar uitând să introducă în „catastifele visteriei” sumele încasate.

Partea aceasta din cronică, în care povestește Radu Popescu antecedentele procesului și întreg felul, cum s'au desfășurat peripețiile lui în ședința divanului este de un interes deosebit pentru cine vrea să cunoască procedura penală, dela sfârșitul sec. al 17-lea de-o parte, iar de-alta sentimentele bunului creștin Brâncoveanu, care cearcă, la început să-și cruțe sfetnicul, dându-i prilej de a restitui în mod discret sumele încasate fraudulos și numai după ce constată, că prevenirea lui nu a fost prefuită după cuviință de către cel vinovat, îi duce cauza înaintea divanului domnesc, spre a-l pedepsi în mod exemplar, ca pe un recidivist iremediabil.

Dar și atunci intervenția soției vinovatului pe lângă mama lui Brâncoveanu, jupâneasa Stanca, precum și rugămintele acesteia și ale Mitropolitului Teodosie Vestemeanul, îl înduplecă să mai atenueze încâtva pedeapsa, constrângându-l însă pe Știrbei, să restituie sume îndoite celor înșelați și să-și ispășească în temniță abuzul săvârșit.

După terminarea procesului penal, urmează în mod obișnuit finalul politic: Știrbei și familia sa, cearcă să se răzbune împotriva lui Brâncoveanu, țesând intrigi și ridicând pâri contra lui la Turci, cu gândul că îi vor putea surpa domnia. Dar s'au înșelat în așteptările lor, căci situația lui Brâncoveanu și influența lui la Poarta otomană era pe la 1695 atât de puternică, încât nici intervenția ostilă a diplomației franceze nu o putuse zdruncina. Să ascultăm deci cuvântul cronicarului.

„Intru această vară (1695) ce au venit Domnulu dela Cerneți cându îl slobozise Turcii, să se întoarcă pre la gurile ce vinu din Țara Ungurească și plaiurile să le păzească de Nemți să nu viie în țară, viindu și la Țirgoviște. Domnului au trimis un Paharnicu al doilea anume Ghimea de au adusu scârbă foarte mare, pre Constandinu Cluciaru Știrbeiu, și l'au închisu, nu fără pricină, ci trimitându-l Domnulu de câteva ori preste Oltu, cu seama haraciului, cându erau la curte boiarii, și fiindu elu cam lung la unghii din feliulu Știrbesciloru, au

luatu dela țară câte ceva, și despre domnie au ascuns. Decii Domnulu mergându cătră Cerneți, învăța aceasta la toate conacele, de veniau la divanul la Domnului oameni, de se jăluia de luările acelea arătându și scrisorile acestui Cluciaru Constandinu. Domnulu căuta la catastifele visteriei care le dedese elu mânci, și nu se găsea scrise multe sate, mulți oameni, dela care luase bani; ci Domnului le lua revașiele de le ținea, care era cu iscălitura acelu boiariu, și au tăcutu pînă au mersu la Cerneți, acolo și mai multe boclucuri de acestea eșia la meidan, care socotindu-se, Domnulu au făcutu vre-o pungă de bani, pentru care au poruncitu Caimacaniloru să-lu chieме pe Cluciaru Știrbeiu, să-i zică, să dea banii să-i întoarcă seracilor că de voie nedându-i, va să-i dea cu rușine. Și l'au chematu Caimacanu, și i-au zis. El zise, că nu sînt nici unele de acestea, și nu va da nici un ban, nesciind iscăliturile lui că sînt strânse în mâna Domnului, și încă au zis cătră Caimacani, că Domnulu îi este și pîrșiu, și judecătoriu. Caimacanii au scris Domnului. Domnul auzind, s'au turburatu foarte, însă fiind blând și răbdativu, au răbdatu pînă ce au venit la Țirgoviște, și de acolo au trimisu, cum s'au zis mai sus, de l'au adusu din Românesci, și au strânsu Domnul divan de boiari, și l'au adusu și pre elu la divanul, și au zis Domnul: Cluciare, când te-am trimis în țără cu slujbe, fiind cu boierie, dreptate am poruncit să faci, au nedreptate și jafuri? El zise: Ba dreptate ai poruncit Măria ta să fac. Și începu a se îndrepta din cuvinte; ear Domnul zise: Dar acestea ce sînt? Și scoase hărtioarele cu iscălitura lui, și le dăte la Radulu Cluciarulu feciorul Chirizei Vistiariulu din Popesci, să le citească, și se sculă Radulu Cluciarulu de unde ședea la divan, și le luă din mâna Domnului, și începu a citi, și a arăta Cluciarulu Costandin iscăliturile lui. Care dacă au vezut, au remas înghețat, începu a zice: Că pentru cheltuiala căii și a fecioriloru au făcut. Și un covor și nisce tipsii și tingiri, ce au fost luat mită, de au făcut nedreptate săraciloru, zicea, că le-a dăruitu mănăstirii Strehaii. Domnul zise: Auziți boiari, cu jafuri și cu nedreptăți face pomeni. Incepu a-l muștra zicând: Dar până cându aceste jafuri, să le faci Cluciare Costandine, că din nimica, eu te-am ridicatu și te-am făcutu Slugiariu mare, Comisu mare, și Cluciaru mare, al șiéselé scaunu al divanului, și te-am miluitu și te-am ținut credincios, ai luat județul Dâmboviții, l'ai prădat de n'au rămas ca un sat, l'am luat acela, și ți-am dat Teleormanul, și mai rău l'ai făcut, că ți-am găsit pre urmă-ți sume de lei jăfuite, pentru care te-am suduitu într'o vreme și te-am urgisit, să nu te văz în ochi, eară te-am iartat pentru rugăciunea altora, acum ear'ai făcut jafuri și nedreptate. Știi tu bine că Mateiu Vodă cel Betrân, și Gligorie Vodă, și Duca Vodă, și Șerban Vodă vezând faptele voastre cele rele și jafurile, care făcea neamul vostru cel reu, au blestematu cine ve va milui și cine ve va primii pre slujbe, și eu am intrat în blestemul acelu Domni, de ți-am dat atâtea boierii mari și slujbe, ear'tu tot reu și jăcașiu. La Antonie Vodă când umblași

dijmariu, pentru jafurile tale ai pătit mare rușine, la Duca Vodă fiind Logofet de Visterie, ai făcut iscălitura Vistiarului celui mare, de vrei să furi 17 pungi de bani, și aflându-te au vrutu să-ți taie mâna, și să te dea cu catastichulu de gātu legat prin tirg. Șerbanu Vodă pentru furtișagiurile ce ai făcutu din banii cailoru, au vrutu să te spânzure, cum toată boierimea și țara știe de acestea, și acum ai îmbetrănit, și tot nu te lași. Voiu să te fac să te înveți: Iea-lu căpitane de do-robanti, zise Domnulu, și-l du la Visterie și să cauți un car să-lu pui, și să-l duci la Mehedinți prin satele, care le-au jăfuit, să le dea banii care i-au luat, și apoi să-l aduci, însă să-l bagi și în fiară. Și-l luă și-l duse la Visterie, pînă în ameză zi, decii l'au băgat în pușcăria dela poartă. Decii jupâneasa lui, fiind rudă cu Domnul, mergea la jupâneasa Stanca, cu mumă-sa Băneasa Ilinca, sora jupânesei Stancăi, muma Domnului, și plângea rugându-se. Însă i s'au făcutu milă pentru lacrimile ei, și au grăit jupâneasa Stanca fiiu-seu Domnului, pus'au și pre Vlădica de au grăit, și l'au iertat de acea purtare prin țară, de ocară, și au poruncit să dea banii ce i-au luat îndoiți, și i-au dat. Și l'au ținutu vre-o două septemăni închis, și l'au slobozit, zicându-i: Să nu-l mai vază în ochi, să se ducă acasă, și să nu se mai amestece la ceva, că va să-l spânzure. După această ocară ce-i veni din fapta lui, avea patola asupra Domnului, adevă înimă stricată, și cerca vreme să facă rău Domnului, și scrisese la tată-seu, călugărul, în vreme ce venise împăratul prin țară, și chie-mase pre Domn, cu grabă și cu mânie, cum s'a zisu mai sus, ca să viie călugărul, să se apropie cătră dînsii și să privească ce întâmplare va avea Domnul dela Turci, de-l vor opri cum-va, să se gătească tată-seu și frații lui, Știrbeii, și cu câți oameni vor puté stringe, să meargă să-l pîrască la împărăție, găsindu-i vină Domnului. Și au venit călugărul la Slatina, la nisce vii ale lui, în chip să lucreze la vii, ear' el ședea numai pentru această treabă, și avea și om trimis în tabăra Turcească să vază de Domn, ce-i voru face Turcii, și să viie să-i dea veste. Însă întâmplările au fost bune ale Domnului, de cătră Turci, și ei au rămas îndieșert cu nădejdiile lor și se duseră la Călinești, spre Pitești, și acolo ședea cu toții ca cum n'aru ști nimică. Ear' Domnul toate le aflase și dacă a venit la Tîrgoviște, a trimis pe Ghinea Păharnicul al doilea, cu armași la Călinești, unde erau adunați, și avea poruncă dacă-l va găsi pre călugărulu, să-l bage în butuci, să-l ducă la Tismana. Și mergând acolo au gășitu pre călugărulu Știrbeiu, șezând la foc alătura cu jupâneasa lui Neacșa, și feciorii și nurorile toate în casă, și cum l'au gășit, au dat porunca Domnului, și au făcut pre cum îi era învețatura, l'au dus la Tismana și l'au băgat în obezi, și au poruncit călugărilor să nu-lu lase să easă afară nicăiri, nici din obezi să-l scoată. Ceata loru se sparse de acolea. Mai pre urmă s'au aflatu și omulu, care era trimis de dânsii în tabăra imperătească, cum am zis mai sus, și

al doilea a trimis Domnul de au adusu pre Constandinu Cluciarulu Știrbei de l'au închis și au închis și pre ceilalți frați pre toți. Și multă vreme i-au ținut închisi, și la judecată i-au scos. puind omul de față, de le spunea faptele lor care-l învățase, de s'au dus pre unde le-au fost porunca lor, apoi ear' nu s'au potrivit, Domnul blăstemăciunii lor, ci i-au iertatu earăși.

(Din „Istoria Țării Românești dela 1689 încoace“ de Radu Popescu, publicată în „Magazin Istoric pentru Dacia“, t. V. București 1847 p. 143—147.)

Jurisprudențe civile

CURTEA DE CASATIE S. I.

Dec. 2289 din 24 Noemvrie 1930.

Testament făcut de notarii publici. Condiții de valabilitate.

M o t i v e

Conform deciziei plenary Nr. 80 a Curtei maghiare, pentru valabilitatea testamentelor făcute de notarii publici, nu este absolut necesar ca martorii testamentari să fi prezenți și atunci când testatorul își declară ultima sa voință, fiind suficient dacă testamentul s'a citit, aprobat și subsemnat de testator în fața lor.

Instanțele de fond constată că din testamentul public a cărui anulare se cere, rezultă că testatorul a lăsat tatălui său imobilele ce-avea în comuna Moftiu Mare și că martorii în clauzula testamentului arată că testatorul a declarat în fața lor că acel act este testamentul său, iar această constatare este conformă-cu conținutul testamentului.

Martorii testamentari, ascultați ca martori în proces, au depus, că în fapt, testatorul n'a făcut declarațiunea trecută în testament.

Intrucât pe deoparte din însuși actul public rezultă că testatorul a făcut declarația că acel act conține testamentul său, iar notarul public însuși audiât ca martor a confirmat și întărit conținutul testamentului cu depozițiunea sa și *intrucât pe de altă parte alți trei martori, care au vorbit cu testatorul, a doua zi după facerea testamentului au declarat că testatorul așa a lăsat cum spune testamentul*, și această situațiune instanțele de fond erau suverane să aprecieze care din depozițiunile martorilor erau adevărate cele care confirmau testamentul, sau cele care-l contraziceau.

Deci, *Curtea de fond n'a făcut altceva decât a uzat de dreptul său de suverană apreciere, când a gășit mai verosimilă depoziția martorului notar public coraborată cu a celorlalți trei martori care au vorbit a doua zi după facerea testamentului.*

Față de această apreciere și față de decizia plenary Nr. 80 Curiei maghiare, instanța de apel cu drept cuvânt a declarat de valid testamentul,

CURTEA DE CASAȚIE S. III.

Decizia 1339 din 11 Octomvrie 1930.

Convenții. Constatarea lor prin act scris. Condițiile, pentru valabilitatea convenției, când actul este scris de o persoană streină și numai semnat de parte și forța probantă a acestor acte.

M o t i v e

Art. 887 c. civ. austriac prevede că dacă s'a dresat un înscris referitor la un contract nu se vor fine în seamă acele condițiuni ce se pretind că s'ar fi făcut în acelaș timp verbal, dar care nu se potrivesc cu actul, sau ar cuprinde noi adăogiri.

Pentru valabilitatea acestui înscris și deci pentru a face o completă dovadă, art. 317 proc. civ. punctul 2 prevede că dacă înscrisul este scris de mână străină, atunci subscrierea lui de către parte să se facă în prezența a doi martori sau să fie recunoscută semnătura față de doi martori.

În speță, se constată că actul constatator al convenției dintre părți nu este semnat de doi martori, nici nu se găsește pe el recunoașterea intimațiilor cu privire la veracitatea semnăturilor făcută față cu doi martori și deci înscrisul nu satisface nici una din condițiunile cerute de art. de mai sus și ca consecință față de negarea intimațiilor nu poate face acest act dovada deplină.

Astfel fiind, bine Curtea de apel a înlăturat acest înscris cu care recurenta voia să dovedească stipulațiunea dobânzilor și prin această procedare instanța de apel a făcut o justă aplicare a textelor pretinse violate, fără a camite vreun exces de putere și în consecință prima parte a motivului de casare este neîntemeiată.

Art. 319 proc. civ. prevede puterea probantă a actelor private care nu s'au redactat în forma arătată de art. 317 acelaș cod, dispunând că forța lor probantă este lăsată la aprecierea liberă a instanțelor judecătorești.

Instanța de apel înlăturând actul discutat, a uzat de dreptul său suveran de apreciere a probelor care întrucât își motivează soluțiunea dată, scapă de sub cenzura acestei Inalte Curți.

(Cas. III, dec. 1339 din 11 Octomvrie 1930.)

* * *

Ordonanța judecătorului de instrucție. Nu constituie lucru judecat în civil. Rațiune.

M o t i v e

Ordonanțele judecătorului de instrucție neconstatând altceva decât dacă există sau nu o probabilitate de culpă sau un indiciu asupra existenței faptului penal, ele nu constituie o judecare în fond și deci nu pot avea în judecarea acțiunii civile valoarea autorității lucrului judecat sau vreo influență asupra acestei acțiuni.

De aci rezultă că instanța de fond a putut, în speță, să nu țină seamă cu ocazia judecării acțiunii civile de față, de constatările aduse din expertiza pe care s'a întemeiat ordonanța definitivă menționată cu privire la falsul pretins de recurentă și procedând astfel n'a violat textele de lege arătate în motivul de casare și nici principiul autorității lucrului judecat, care nu poate rezulta din zisa ordonanță definitivă.

(Cas. I, des. 2482 din 8 Decemvrie 1930.)

Jurisprudențe penale

O punere la punct

Revista „Dreptatea“ dela Brașov în numărul 2. din 15. Februarie 1932 publică în extenso, decizia penală No. P. III. 2383 din 13. Ianuarie 1931 a Curții de Apel S. III. Timișoara și prin care, această instanță ca for de casare în conformitate cu dispozițiile art. 34. Nov. pr. penală a casat sentința No. P. 3406/7/930 a tribunalului Caraș S. II. și a restituit dosarul aceleași instanțe spre a proceda la judecarea din nou a cauzei, ținând bine înțeles socoteală de argumentele deciziei Curții.

Deciziunea aceasta după ce fusese publicată în „Jurisprudența Curților de Apel din Ardeal“ No. 2. din 20. Ianuarie 1932, s'a publicat din nou în revista „Dreptatea“ însoțită aci de o adnotare semnată de Dl. Aureliu C. Necșulescu, judecător de ședință la Tribunalul Caransebeș.

Lungimea adnotărei față de puțină importanță a speței, termenii neobișnuiți întrebunțați la adresa instanței, de către adnotator în cursul criticeii ce face deciziei și mai ales faptul, că autorul adnotărei este însuși judecătorul a cărei sentință a fost casată, mi-a atras atenția asupra cazului.

Din actele pe cari le-am controlat în arhiva Curții S. III., am constatat că judecătoria rurală Bocșa-Montană prin sentința No. P. 4309. din 7. Martie 1930 a condamnat pe Valeriu Morariu la amendă, pentru faptul de insultă. La pronunțarea sentinței inculpatului, care era prezent în instanță și fără apărător, a declarat apel „pentru a se constata nevinovăția sa“. Tribunalul Caraș S. II. în compunerea D-lor Dr. Gropsan președinte și redactor al sentinței și judecător Aureliu C. Necșulescu ca membru de ședință, a pronunțat în ziua de 26. Iunie 1930 sub No. P. 406/7/1930 sentința, prin care respinge ca nedeterminat apelul inculpatului, confirmând sentința primei instanțe cu cheltueli de judecată, pentru următoarele motive:

Având în vedere că după principiile de drept cari guvernează materia penală, legiuitorul prin art. 390 pr. p. a dispus, ca la declararea apelului trebuie a se arăta lămurit contra cărei dispozițiuni apelează, trebuind a se mai arăta limpede și cauza de nulitate pentru care se face apel, aceasta putând-o face și în motivarea apelului.

Având în vedere că după dispozițiile art. 388 pr. p., apelul se poate motiva în termen de opt zile calculate dela declararea lui, când îl declară în instanță și în caz de înmânare dela înmânarea sentinței.

Că apelantul prin apelul declarat înaintea primei instanțe, nu arată lămurit contra cărei dispozițiuni ale sentinței a făcut apelul, cum nici cauza de nulitate; de asemeni nici nu a depus motivele de apel în termenul prescris de art. 388 pr. p., iar astăzi nu mai este în termen a le depune.

Pentru aceste motive etc. . . .

În contra acestei sentințe a tribunalului, a

declarat recurs în termen inculpatul în baza dispoz. art. 384 pt. 5 și 9 pr. p., care a fost desbătut de Curtea de Apel Timișoara S. III., care la 13 Ianuarie 1931 a pronunțat decizia de casare publicată în întregime în revista „Dreptatea” și adnotată cum am amintit de către Dl. Judecător Necșulescu.

Examinată la lumina textelor procedurii penale în vigoare în Banat aplicate în speță și văzută prin prizma principiilor doctrinare și a unei jurisprudențe constante dezvoltate în cauze similare, decizia aceasta a Curții de Apel Timișoara este perfect juridică, este clară și frumos redactată.

Curtea constată eroarea tribunalului de a respinge un apel declarat „pentru nevinovație” ca nedeterminat, fără ca în prealabil să se fi convins din dosar, dacă judecătorul dela prima instanță înaintea căruia a fost declarat acest apel, și-a făcut datoria impusă lui de lege cu această ocazie (art. 330 pr. p.) de a fi luminat pe apelant asupra întrebuirii mijloacelor de atac și să-l invite să-și determine apelul înainte de a culege și consemna în procesul verbal de ședință partea sentinței apelate și cauzele de nulitate. Este așa de adevărat acest principiu, zice Curtea de Apel, în cât potrivit art. 391 pr. p. dacă hotărârea se dă în lipsă și apelul urmează să se declare în scris, judecătorul care-l primește, dacă observă că apelantul nu l-a determinat, este obligat ca prin încheiere scrisă să invite pe apelant să-și determine apelul, căci în caz contrar îl va respinge.

Ori din dosar se vede că judecătorul de ocol nu s'a conformat acestei îndatoriri. Tribunalul nu s'a conformat nici el și deci respingerea apelului ca nedeterminat, apare ca o soluție nejustificată și pe care Tribunalul a hotărât-o în mod nelegal.

Nu ne putem prevala de lipsa împlinirii cerințelor unui text de către o parte, cum sunt aceste arătate de art. 388, 390 și 401 pr. p., pentru a decreta căderea dintr'un drept; câtă vreme instanța nu se convinge, că partea a fost deșteptată asupra pierderii dreptului ce are dacă nu satisface cerințele textului legal.

Ce trebuia să facă Tribunalul în fața constatării unei astfel de omisiuni din partea judecătorului dela prima instanță?

Să constate — zice Curtea — că apelul „pentru nevinovație” declarat de inculpat personal la judecătorie este determinat. Că acest apel, se referă la nulitatea de fond prev. de art. 385 pt. 1 a¹ pr. p. și să-l judece în fond, de oare-ce art. 385 al. ult. pr. p. impune instanței luarea în considerare din oficiu a ori căreia dintre cauzele de nulitate de fond, când inculpatul este prejudiciat.

¹ Este o scăpare de condei în copriusul motivării deciziei Curții, unde s'a trecut litera b, în loc de litera a, a art. 385 pt. 1 pr. p. Eroarea de scris este atât de evidentă încât te minunezi, cum de a fost posibil Dlui adnotator să se prefacă a nu o fi ghicit criticând în mod nepermis Curtea și din acest punct de vedere.

Nemotivarea apelului odată ce fusese declarat în termen — adică oral în fața instanței, ce a pronunțat hotărârea — nu putea împiedica în nici un caz, neobservarea din oficiu a cauzelor de nulitate de fond.

Procedând altfel Tribunalul a săvârșit o nulitate de formă (384 pt. 9 pr. p.) la pronunțarea sentinței de respingere a apelului, și pe care Curtea a casat-o cu drept cuvânt.

În „Comentariul pr. penale în vigoare în Ardeal” de Balogh, Illés și Varga Vol. III. la pagina 56, acești autori discutând cerințele art. 390 pr. p., lămuresc în detaliu obligația instanței de apel, de a cere apelantului verbal sau scris motivarea apelului declarat și numai când apelantul deșteptat astfel refuză a motiva verbal sau nu răspunde în trei zile, când e cazul; atunci numai instanța poate respinge apelul. Cum conform acestei proceduri căile de atac se primesc de prima instanță, care a pronunțat sentința, și are dreptul a le respinge dacă sunt tardive, oprite de lege sau făcute de o persoană fără calitate, în caz când aceasta n'a făcut-o, sunt indrituite s'o facă în locul lor instanța de apel sau de recurs.

Lăsând însă la o parte pe comentatorii maghiari, să ne referim la cele hotărâre de Curtea noastră de Casație în cazuri similare. Această supremă instanță în mod constant² a hotărât, că partea care nu s'a supus în totul dispozițiilor art. 390 pr. p. și s'a mărginit numai a-și anunța apelul pentru vinovație sau nevinovație, nu poate fi decăzută din dreptul de a i se da curs apelului.

Și pentru a fi crezut reproduc considerentele uneia dintre deciziunile în acest senz, date de Inalta Curte (ce-mi cade la îndemână sub No. 1981/1926 Cas. S. II. publ. în Ard. Juridic Anul X. No. 1 din Ianuarie 1930 pag. 13).

Asupra recursului făcut de Parchetul General de pe lângă Curtea de Apel Cluj, împotriva încheierei No. P. 1644/7/1925 din 27. Martie 1925 ale acelei Curți.

Având în vedere că prin această hotărâre, Curtea de Apel a respins în temeiul art. 390 pr. pen., apelul făcut de Parchetul Tribunalului Turda, contra sentinței No. P. 644/924 Trib. Turda și prin care inculpatul V. C. a fost achitat în baza art. 326 pr. p. de sub acuzarea infrațiunii prev. de art. 310 c. p.

Având în vedere că recurentul își intemeiază recursul său pe dispozițiunile art. 384 pt. 9 pr. p. și pretinde că instanța de apel, respingând apelul susmenționat, pentru motivul că apelantul nu s'a conformat dispozițiilor art. 390 și 391 pr. p. a interpretat greșit acest text de lege dând astfel o hotărâre casabilă.

Având în vedere că din lucrările dela dosar, se constată că apelul în chestiune a fost declarat

² Cum foarte bine amintește Decizia de Casare prin cuvintele „potrivit jurisprudenței dezvoltate”, cuvinte cari în mod insolit la determinat pe Dl. comentator să persifleze aceste vorbe ale Curții.

de Ministerul Public, fără arătarea vre unei cauze de nulitate, apelantul mărginindu-se a declara că face apel din cauză că inculpatul a fost achitat.

Având în vedere art. 390 din pr. p.

Considerând că deși se prevede prin acest text de lege, că apelantul trebuie să arate lămurit contra cărei dispozițiuni a sentinței primei instanțe înțelege a face apel și să invoace în același timp și cauza de nulitate pe care își întemeiază apelul său, cum însă aceste dispozițiuni nu sunt prevăzute de menționatul articol și nici de vre-un alt text de lege sub pedeapsă de nulitate, — partea nu poate fi decăzută din dreptul de a se da curs apelului, dacă nu s'a conformat acelor dispozițiuni, mărginindu-se a anunța apelul.

Că deci Curtea de Apel respingând ca nemotivat apelul în chestiune pentru motivul, că apelantul nu a satisfăcut cerințelor art. 390 pr. pen., a interpretat greșit acest text de lege.

Că de aceea hotărârea adusă în recurs urmează a fi casată și a se dispune ca instanța de apel să judece afacerea în fond.

Pentru aceste motive casează cu trimitere etc.

(Va urma.)

V. M. D.

CURTEA DE APEL TIMIȘOARA, S. III-a

No. P. III. 1135/1931/5.

Contravenție la legea de poliție și exploatare a C. F. R. - Călătorie fără bilet. - Achitare. - Lipsa de intențiune.

M o t i v e

Din actele aflate la dosarul cauzei constată, că inculpatul avea bilet clasa III-a dela Arad până la Crișul alb, dar adormind în tren a trecut de stația Crișul Alb ajungând fără bilet până la stația Zerind, ca stație următoare celei pentru care avea bilet.

Considerând că conform rechizitorului de dare în judecată se susține că această faptă a acuzatului constituie o abatere dela dispozițiunile art. 61 din regulamentul pentru exploatarea C. F. R. din 3 Ianuarie 1871 și ca atare o contravenție pedepsită de art. 23 din legea de poliție și exploatare a C. F. R. din 31 Martie 1870.

Considerând că potrivit art. 61 al. 3 al suszisiului regulament, care prevede, că atunci când un călător va trece peste punctul destinației sale arătat în biletul de călătorie, el va plăti suplimentul legal, după calasa ce ocupă, nu se dispune în mod explicit, că aceasta abatere ar constitui o contravenție.

Având în vedere, că din cele arătate mai sus se constată, că inculpatul nu intenționat a călătorit între stațiunea Crișul Alb-Zerind fără bilet, ci datorită unor împrejurări independente de voința sa, deci intențiunea de a prejudicia regia autonomă a C. F. R. prin aceasta călătorie fără bilet este exclusă.

Având în vedere că inculpatul conform procesului verbal de constatare pentru faptul, că a

călătorit fără bilet a și fost supus la o amendă de 300 lei plus 16 lei taxa biletului de călătorie.

Considerând, că potrivit art. 23 din legea asupra poliției și exploatarei C. F. R. orice contravenții la dispozițiile regulamentelor, ce pe baza legii de față se vor face, pentru poliția, siguranța și exploatarea căilor ferate se va pedepsi cu amendă dela 50—500 lei.

Considerând, că potrivit art. 1 din Codul penal al contravențiilor (Legea XI. din 1879 din Ardeal) sunt contravențiuni, faptele calificate astfel prin legi și regulamente.

Cum însă faptul atribuit inculpatului conform art. 61 al. 3 al suszisiului regulament nu este calificat ca o contravenție, dar și de altfel nici în lipsă de intențiune nu poate fi calificat ca atare.

Văzând și concluziunile puse azi în instanță de către Ministerul public, care a cerut achitarea inculpatului.

Curtea pentru toate aceste considerațiuni de fapt și de drept a trebuit să constate, că faptul imputat inculpatului nu constituie infracțiunea pentru care a fost dat în judecată și condamnat, prin urmare în virtutea art. 326 p. 1 Pp. a trebuit să-l achite de orice penalitate.

28 Septemvrie 1931.

Președinte-raportor: *Gheorghe Labonțiu.*

ADNOTARE.

Pe cât de frecvente sunt achitățile infractorilor crimelor și delictelor din motivul neimputării faptelor lor (apărare legitimă etc.) pe atât de rare și neobicinuite sunt achitățile din cauza iresponsabilității contravenienților. Acest rezultat este determinat în mare parte de împrejurarea că o contravențiune se poate comite și prin o simplă neîndeplinire a prevederilor legale, deci prin o simplă atitudine pasivă, abținere, ca și prin o acțiune voită, sau din imprudență; intențiunea nefiind în genere un criteriu esențial al unei contravențiuni, cum prevede expres art. 28 din codul de contravențiuni ard. Pe lângă aceste împrejurări se mai adaugă în majoritatea cazurilor și gravitatea neînsemnată a contravențiilor, astfel, că neimputabilitatea la judecarea contravențiilor abia are aplicare.

Un caz tipic a neimputabilității faptului în caz de contravenție a fost cazul judecat prin sentința cu No. P. III. 1135/1931 de Curtea de Apel Timiș-Torontal ce adnotăm.

Cazul s'a petrecut astfel: Inculpatul A. K. călătorea cu bilet cl. III. dela Arad la Crișul-Alb, dar adormind în tren, a trecut de stația Crișul-Alb, ajungând fără bilet până la stația Zerind, ca stație următoare celei pentru care avea bilet. Șeful stației Zerind constatând prin proces verbal abaterea comisă, a aplicat contravenientului 300 lei amendă tarifară plus 16 lei taxa biletului de călătorie pentru calea parcursă fără bilet, conform Regulamentului pentru exploatarea C. F. R. din 3 Ianuarie 1871; iar pentru aplicarea unei amende penale, în conformitate cu legea de poliție și exploatare a C. F. R. din 31 Martie 1870,

procesul verbal, ca de obicei, a fost transmis Serviciului Contencios C. F. R. pentru a fi înaintat Parchetului, ca Tribunalul competente la rândul său, să aplice amenda penală.

Conform legii și regulamentul citat, în cauze de contravențiuni de C. F. R. pentru una și aceeași faptă sunt deci aplicabile două feluri de amenzi de către două autorități distincte, — o măsură desigur nejuridică și nedreaptă.

În cazul, care interesează, Tribunalul Arad a aplicat contravenientului o amendă penală de 500 lei; iar Curtea de Apel prin sentința de față a anulat sentința Tribunalului și a achitat pe acuzat.

Sentința de achitare se întemeiază pe două motive a) pe neincadrarea faptului de către lege, ca contravențiune și b) pe lipsa de intenție.

Noi credem, că aceste motive sunt improprii cazului de față, deși acuzatul corect a fost achitat.

ad. a) Legea de poliție și exploatare C. F. R. ca și regulamentul ei nu prevede cazurile de contravențiune nici exemplificativ, nici enumerativ, ci în genere dispune pedepsirea a orice abatere dela lege sau regulament, deci nu se poate afirma, că călătoria fără bilet pentru punctul destinației de aceea nu constituie contravenție, pentru că legea explicit nu dispune; călătorie fără bilet peste punctul destinației, în tot cazul e o abatere dela norma generală, prin urmare constituie contravenție.

ad. b) Nici legea, nici regulamentul nu distinge între abaterile intenționate și neintenționate, prin urmare orice abatere dela lege sau regulament trebuie considerată ca contravenție. Intențiunea nu face parte substanțială decât la crime și delict, fiind normă de drept, că contravențiunea se poate comite și din imprudență, în afară de cazurile, când legea sau regulamentul prevede numai pedepsirea faptelor intenționate.

În speță nevinovăția inculpatului a dictat o simț de dreptate judecătorească. Pe lângă aceasta însă mai trebuia căutată formula juridică corespunzătoare, care să încadreze faptul juridicește.

Pentru penalistul, care se conduce după principiile generale de drept aplicabil în provinciile ardelen, munca de concretizare este ușurată, pentru că principiile de drept contravențional sunt cristalizate în legi scrise. Conform art. 12 din codul de contravenții dispozițiunile generale ale codului penal sunt aplicabile și în caz de contravenție, întrucât codul de contravenții nu conține dispozițiuni contrarii. Astfel art. 76 C. P. își găsește aplicarea și în caz de contravenție, cum jurisprudența constantă a stabilit.

În chestiunea, de care ne-am ocupat, instanța de apel, care a achitat pe acuzat, ar fi procedat în conformitate cu starea de fapt, și de drept, dacă ar fi făcut uz de articolul invocat. Art. 76 C. P. prevede, că nu se poate imputa faptul penal aceluia, care l-a comis în stare de inconștiență. Aplicând această dispoziție la cazul din speță,

este concludent, că somnul e o stare de inconștiență, prin urmare faptul contravențiunii comis în stare de somn, este neimputabil și din acest motiv acuzatul merita achitarea.

Dr. Aurel Iancu,
magistrat Tribunalul Lugoj.

* * *

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. II-A

Dec. No. 6845/1931.

Dosar No. 7995/1931.

(Președenția Dlui Al. Dem. Opreșcu, Consilier.)

Incheierile Trib. date în prima instanță. - Apel la Curte. - Hotărârea Curții nu se poate ataca cu recurs. - Art. 378 p. p.

Asupra recursului declarat de acuzatul Bernath Knöpfler și apărătorul său în contra încheierii No. P. I. 1443 din 27 Iunie 1931 a Curții de Apel Cluj, prin care s'a respins apelul făcut de acuzat contra încheierii Tribunalului Cluj S. I. din 1 Maiu 1931.

Având în vedere că în conformitate cu dispozițiunile art. 378 proc. penală, *încheierile Tribunalului, date în primă instanță, se pot ataca cu recurs la Curtea de Apel.*

Ca, aceste hotărâri pronunțate de Curțile de fond nu mai sunt susceptibile de nici o cale de atac.

Că deci și recursul de față îndreptat împotriva încheierii din 1 Maiu 1931 a Curții de Apel Cluj S. I. a este inadmisibil și urmează a se înlătura ca atare.

* * *

CURTEA DE APEL CLUJ, SECȚIA III

Nr. P. III, 1975/13—1931.

Intenția la delict și crime. - Neconstatarea ei. - Casare cu trimetere. - Art. 75 c. p.

M o t i v e

În contra sentinței Nr. P. 1873/1930 a tribunalului Turda secția II pronunțată în ziua de 26 Mai 1930 a făcut recurs acuzatul în baza art. 385 pct. 1 a), b), 2 și pentru că s'a aplicat două amenzi.

C U R T E A

Asupra acestui recurs.

Având în vedere că conform art. 75 c. p. și delictul ca și crimele sunt fapte săvârșite cu intenție cu excepție în ce privește delictul numai în cazul anume arătat în al. II, art. 75 Cp. când legea proclamă în partea ei specială drept delict fapte săvârșite din imprudență;

Având în vedere, că în speță *delictul de calomnie imputat acuzatului nefiind din faptele ce se săvârșesc din imprudență urmează că instanța de fond atruci când constată că acuzatul este culpabil de delictul de calomnie, trebuie să constate și intenția acuzatului, motivând în caz afirmativ din ce anume material de probațiune s'a dovedit intenția doloasă a acuzatului.*

Având în vedere că în speță tribunalul Turda S. II declarând de vinovat prin sentința atacată cu recurs, pe acuzatul Erös Francisc în două delict de calomnie, nu constată în considerentele sentinței sale că acuzatul cu intențiunea doloasă de

a defăima pe lezați a afirmat despre ei în public că Vekerle Iosef nu este bun membru în consiliu comunal pentru că a fost curator la biserică și împreună cu fratele său a mâncat 3000 lei și în ziua de 7 Februarie 1931 a strigat în public că Vekerle Alexandru a mâncat 3000 lei al ecleziei.

Că dar instanța de fond omițând să constate această împrejurare care desăvârșeste delictul constat în sarcina acuzatului, Curtea în baza art. 35 N. pr. p. a trebuit să caseze sentința tribunalului și să ordone noua procedură cu care ocazie tribunalului va stabili dacă acuzatul cu intenția doloasă a comis acest delict și din ce anume material de probațiune tribunalul a constata această intențiune a acuzatului.

Cluj, 24 Noemvrie 1931.

Președinte: dr. Zacharia ss. Raportor: Pâslaru ss. Votant: Voitescu ss. Grefier: German ss.

Jurisprudențe procedurate

CURTEA DE APEL CLUJ, SECȚIA III

Nr. C. III, 2311/16—1931.

Recurs. - Nedevoltarea motivelor de casare în sensul art. 36 al. 3 din L. Curții de Casație. Anularea recursului. - Art. 37 din Legea Curții de Casație.

M o t i v e

Contra sentinței tribunalului ca instanță de apel reclamantele au înaintat cereri de revizuire cerând casarea sentinței atacate și prin evocarea fondului admiterea acțiunii și obligarea intimatilor la plata tuturor cheltuelilor procedurale ivite în cauză.

Pârâții nu s'au înfățișat la desbaterea de azi și prin întâmpinarea lor depusă la dosar au cerut respingerea cererei de revizuire cu cheltueli.

Curtea deliberând asupra cererei de revizuire.

Având în vedere, că în conformitate cu dispozițiunea art. 82 din legea pentru Curtea de casație, cererile de revizuire numai în timp de o lună după promulgarea legii sus menționate au putut fi primite drept cererei de recurs în casare.

Ori, cererea de revizuire a reclamantelor este introdusă în ziua de 4 Iunie 1931, deci peste termenul acordat de lege.

Considerând, că potrivit dispozițiilor art. 36 alin. 3 din legea pentru Curtea de Casație, motivele recursului vor trebui să fie formulate în prima parte sub forma enunțativă cu totul rezumată indicându-se numai textul de lege ori principiul de drept violat, și în ce senz anume, iar în a doua parte să urmeze desvoltarea și argumentarea.

Având în vedere, că în conformitate cu art. 37 din aceeași lege, nedepunerea mijloacelor de casare desvoltate (în sensul art. 36 alin. 3) atrage de drept nulitatea recursului.

Că așa fiind întrucât din examinarea cererei de revizuire se constată că motivele acestei căi de atac nu sunt formulate în conformitate cu dispozi-

țiunile art. 37 din legea pentru Curtea de Casație.

În temeiul considerentelor de mai sus Curtea trebuia să anuleze recursul fără să între în examinarea fondului.

Dispoziția referitoare la cheltueli de recurs se bazează pe art. 543 pr. c.

Cluj, la 16 Decemvrie 1931.

Președinte: Victor Popp ss. Raportor: dr. Kerner ss. Votant: Filipescu ss. Grefier: German ss.

* * *

CURTEA DE APEL CLUJ, SECȚIA III

Nr. C. III, 2407/12—1931.

Recurs contra efectuării execuții. - Deosebire între efectuare și ordonarea execuții din punct de vedere al căii de atac. - Art. 150-177 Pr. civ. și art. 25 din legea LX-1881.

M o t i v e

Având în vedere că prin deciziunea atacată s'a ordonat execuția pe avere urmăritului pe lângă observarea că ordonarea execuției se face în limitele art. 13 din legea contenciosului administrativ, din ce rezultă că execuția s'a admis numai asupra veriturilor pârâtei urmărite,

Considerând, că față cu această situație de fapt, plângerea din recurs, că despre efectuarea execuției, Direcțiunea Generală CFR n'a fost înștiințată, violându-se astfel dispozițiile art. 150-177 din pr. c. și a art. 25 din legea LX:1881, nu poate să fie luată în considerare întrucât plângerea nu se referă la ordonarea ci la efectuarea execuției, iar în ceea ce privește plângerea a doua, bazată pe disp. art. 25 din legea LXI:1881 de asemenea este neintemeiată, întrucât și această privește efectuarea și nu chestia ordonării execuției,

ori, contra greșelilor și violării de drept săvârșită la efectuarea execuției, calea de atac este contestația și nu recursul,

În temeiul acestor considerente s'a dat hotărârea din dispozitiv.

Cluj, la 5 Dec. 1931.

Președinte: Victor Popp ss. Raportor: dr. Kerner ss. Votant: Voitescu ss. Grefier Hughș ss.

* * *

Raporturi dintre patron și salariați. Competința instanțelor de judecată. Aplicațiune în cazul stabilimentelor de fabrică, industrie etc.

In fapt: Intimata, având sediul în Arad; l'a angajat pe recurent ca funcționar comercial la cursala din Satu-Mare. În urmă concendiindu-l, numitul a chemat-o în judecată pentru plata salariului nu la Arad, ci la Satu-Mare.

Instanțele de fond și Inalta Curte au decis că, acțiunea trebuia introdusă la Arad.

In drept: Art. 28 proc. civ. Ardeal dispune că, împotriva celui ce posedă un stabiliment de fabrică, de comerț, de industrie, sau un altfel de stabiliment în care se ocupă direct cu încheieri de afaceri, procesele ce privesc cercul de afaceri al stabilimentului, se pot intenta și înaintea judecătoreii locului unde se află stabilimentul.

Acțiunea de față derivă dintr'un act al Cen-

tralei firmei cu sediul în Arad, acesata fiind aceia care l'a angajat pe recurent și detașat numai la sucursala din Satu-Mare, urmează că ne fiind vorba în speță, de un act al stabilimentului din Satu-Mare, instanțele judecătorești din acest oraș nu sunt competente a judeca actele referitoare la cerul de activitate al centralei, care, după cum s'a arătat mai sus, are sediul în orașul Arad.

(Cas. III, dec. 954 din 14 Iunie 1930.)

* * *

Intabulare în cartea funduară, pe baza unui contract cu un fals proprietar. Acțiune în radiere. Nu se cere reaua credință a dobânditorului.

Atunci când se operează intabularea în cartea funduară pe baza unui contract încheiat cu o persoană, care în mod fals s'a dat drept adevăratul proprietar din cartea funduară, se poate intenta acțiune în radiere, fără a se lua în considerare buna sau reaua credință a dobânditorului, pentru că conform art. 442 c. c. a. nimeni nu poate transmite altuia mai multe drepturi decât are el însuși, și dacă este constant că datele din cartea funduară trebuie să așeze pe dobânditorul de bună credință, care s'a încrezut în ele, aceasta însă cu o condiție și anume că acela cu care dânsul a contractat să fie într'adevăr persoana indicată în cartea funduară, căci altfel nu se poate spune că datele din cartea funduară l-ar fi indus în eroare, ci propria sa neștiință sau neglijență.

(Cas. I, dec. 2341 din 28 Noembrie 1930.)

Tribunal arbitral. Invalidare. Condiții. Aplicațiune.

Potrivit art. 784 pct. II proc. civ. sentința tribunalului arbitral se poate invalida, prin acțiune înaintea instanței judecătorești ordinare, dacă s'a violat dispoziția compromisului sau a legii privitoare la constituirea tribunalului, sau la darea hotărârei.

În speță Curtea de apel arată pe larg prin considerentele deciziei sale, precum s'a văzut mai sus, că judecătoria de arbitri nu a respectat formalitățile făcute de procedura civilă pentru darea hotărârilor, în asemenea situațiune sentințele judecătorești arbitrale și pentru motivul cuprins în art. 784 pct. II proc. civ. bine a fost invalidată.

Cas. III, dec. 93 din 22 Ianuarie 1931.)

Jurisprudențe la legi speciale

CURTEA DE APEL CLUJ, SECȚIA II.

No. 1130—2—1931 Fisc II.

Recurs - Contestație la urmărirea contribuțiilor - Alegerea de domiciliu și depunerea sumei urmărite. - Condițiuni de admisibilitate în principiu, a contestației. - Starea de paupertate a celui urmărit, poate înlătura garanția cerută de lege? Art 34 și 35 din legea pentru urmărirea și perceperea veniturilor statului.

M o t i v e

Weisz Samuilă a făcut recurs contra sentinței No. Ca. 1746—3—1931 a tribunalului Năsăud, în proces cu Ministerul Finanțelor.

Recurentul a cerut casarea sentinței tribunalului și prin motivul de recurs a invocat violarea art. 34 din Legea de urmărire, de oarece pentru admisibilitatea contestației nu era absolut obligat de a depuna suma, data fiind starea de sărăcie a urmăritului.

Reprezentantul fiscoi a cerut respingerea recursului.

Motivul de casare este nefondat.

Recurentul Weisz Samuilă din Ilva Mică, a fost pus în urmărire de fisc pentru plata sumei de 8000 Lei datorită ca import, aplicându-se sequestru. În contra acestei urmăriri, numitul a făcut contestație, pe care Administrația Financiară a jud. Năsăud, a respins-o pe motivul că contestatorul n'a făcut alegerea de domiciliu în oraș de reședință al administrației Financiare. Urmăritul, a făcut apel în contra Deciziei Administrației Financiare, iar tribunalul prin sentința atacată, a respins apelul, constatând, prin motivele sentinței, iregularitatea contestației, și prin faptul că contestatorul n'a consemnat suma urmărită conform cerințelor art. 34 din Legea de urmărire.

Considerând, că conform art. 34 din legea pentru perceperea și urmărirea veniturilor publice contestatorul este dator, sub pedeapsă de nulitate, să facă prin petiția de contestație alegerea de domiciliu în orașul de reședință al autorității căruia i se adresează cererea și să alătore recipisa de consemnarea sumei pentru care se face urmărirea.

Având în vedere, că în speță fiind vorba de urmărirea unor sume datorate ca contribuțiuni directe, pe baza de roluri, recurentul era obligat, în scopul de a putea fi cercetate motivele de contestație, să consemneze în prealabil, suma urmărită, și așa fiind, tribunalul constatând, că urmăritul n'a depus suma, printr'o bună aplicațiune a citatului text de lege, a respins contestația ne fiind nici un motiv legal de a dispensa pe recurent de aceasta obligație, și în consecință motivul de casare fiind nefondat recursul a trebuit respins.

Cluj, la 15 Decembrie 1931.

Primpreședinte: ss. Dr. Pompei Micșa, Raportor: ss. Ulvinianu, Votant: ss. Balás, Grefier: ss. Silivan Grivase.

ADNOTARE. Fără să vrem, cetind deciziunea de mai sus, ne vine în gând următoarea întrebare: Oare textele rigide ale legii trebuiesc luate tale quale fără o privire asupra circumstanțelor în care urmează să se aplice și a rațiunii care a dictat textul legii?

Iată un text, ca cel invocat ca motiv de drept de Curtea de Apel în decizia ce adnotăm, textul art. 34 din Legea pentru perceperea și urmărirea veniturilor publice (M. Of. 95—1921) care prevede ritos, că cel care voște să se plângă în contra unei urmăriri, trebuie să-și facă alegerea de domiciliu în

orașul de reședință al instanței și ca o dată cu facerea contestației (protestării) să alăture recipisa de consemnarea sumei pentru care se face urmărirea și aceasta sub pedeapsa nulității contestațiunii făcute.

Se întâmplă însă că cel urmărit și deci care a făcut contestația, să fie pauper și să dovedească această stare, cu certificat în regulă de sărăcie.

A invocat el sărmanul această sărăcie în fața Administrației financiare și a tribunalului, și exasperat că totuși nu a fost lăsat ca să dovedească ilegalitatea urmăririi, a făcut recurs la instanța de recurs. Instanța de recurs de asemenea s'a oprit la pedica pusă de art. 34 în special asupra nedepunerii recipisei de consemnare a sumei urmărite.¹

Care sunt motivele instanței de recurs? Mai întâi de toate spune decizia că s'a făcut o bună aplicație a art. 34 și în al doilea rând „nefiind nici un motiv legal de a dispensa pe recurent de această obligație.

Ne vom opri asupra acestui ultim motiv.

Oare să nu fi fost un motiv legal, faptul că contestatorul recurent invoca starea lui de paupertate dovedită cu un certificat în regulă?

Ne vom încerca puțin să vedem care a fost rațiunea, pentru cari legiuitorul a pus dispoziția din art. 34.

Să fi fost aceia: ca să intinză o cursă contestatorului? ca să-i facă o șicană? Cred că suntem de acord că nu. O înaltă moralitate a trebuit să-l oprească de la această.

Oare să nu fi fost rațiunea ca să încerce seriozitatea contestatorului, și ca să-și asigure mai bine urmărirea față de un datornic care voește să tărăgânească plata?

Dacă numai aceasta ar fi rațiunea, căci alta nu o putem vedea, în cazul acesta nu trebuie făcută o distincție între debitorul care poate să facă plata și între un altul dovedit ca pauper?

Debitorul bogat va depune suma și pe baza motivului ce-l ridică reușește să anuleze sechestrarea, cel sărac deși poate are un motiv plauzibil, nu poate ajunge să i se discute măcar motivul, pentru că este oprit de faptul că nu poate depune suma care trece peste puterile sale.

În drept.

Procedura civilă din Ardeal are norme speciale relative la actul de paupertate (art. 112-123). Noua lege a timbrului nu abrogă aceste dispozițiuni de cât în ce a ce privește quantumul averii până la care cineva poate fi considerat ca pauper.

Conform acestor norme, cel ce are act de paupertate, se bucură de scutirea taxelor de timbru și a altor taxe de proces, e scutit de cauțiunea pentru acoperirea cheltuelilor de judecată, de plata diurnilor, spesele delegațiilor judecătorești, de plata indemnizației martorilor, experților, plata cheltuelilor publicațiilor necesară și ale curatoru-

lui cauzei și pe toate acestea le anticipează fiscul (art. 113). Pentru toate aceste plăți, dacă, partea nu este pauperă, nu se dă curs acțiunii. În această categorie de plăți anticipative n'ar putea oare să între și cauțiunea pretinsă de art. 34 din legea pentru perceperea și urmărirea veniturilor publice? „Eadem ratio eadem jus.“

Efectele actului de paupertate este primit, atât pentru prima instanță, cât și pentru instanțele de reformă, ceva mai mult chiar și pentru procedura execuției sînte (art. 117 al. 1 P. Civ. și 57 din legea pentru punerea în aplicare a pr. civ.).

În Vechiul Regat, chestia paupertății nu este tratată de cât de legea timbrului și alte câteva legi speciale, așa că conform acestor legi, certificatul de paupertate nu-și are efectul de cât față de cazurile prevăzute de aceste legi.

Dar lucru curios; chestia paupertății este tratată chiar și de legea de urmărire care prin faptul extinderii ei și pe teritoriul Ardealului își are o mare importanță dacă rămâne a fi coraborată cu normele de drept comun ale Proc. Civile din Ardeal.

În adevăr art. 35 din aceasta lege deci imediat următor art. 34 prevede că dacă contribuabilul urmărit se constată că este insolubil, fără mijloace de viațuire și în neputință de a munci etc. și nu se mai îndreaptă în timp de 2 ani i se șterge datoria din rolul percepției.

Care ar fi rezultatul coraborării art. 34 cu 35? Ar fi acesta.

Dacă contribuabilul este pauper, să nu mai facă contestație la urmărire, căci datoria lui către stat, se va șterge. Dreptul la contestație îl are numai cel care nu e pauper, și dovada ar fi că poate depune cu anticipație în mâinile fiscului, datoria. Aceasta nu poate fi o dreptate. Dar dacă, cel actualmente pauper dar cu speranța că pe viitor și poate ca chiar înăuntrul celor 2 ani prevăzuți de art. 35 va deveni mai bogat și care vede că este urmărit astăzi pe nedrept, să i se înlăture posibilitatea de a-și validă dreptul, astăzi când este în termen? Căci să nu se uite că termenile de contestație apel și recurs sunt preculsive, și odată trecute, toate aceste căi de atac nu mai sunt primite invocându-se alt caz de refuz: tardivitatea.

Pentru toate aceste motive, credem că proba paupertății, trebuie să înlăture obligațiunea pusă de art. 34 fiind un nonsens.

I. Mănescu.

* * *

CURTEA DE APEL CLUJ, SECȚIA I-a

No. Fisc. I. 2901/4/1931.

— Majorarea veniturilor față de legea din 1931. — Datele prezentate de fisc, ce condițiuni trebuie să îndeplinească. — Comisiunea de Apel poate face noi aprecieri?

În contra deciziunii Comisiunii de apel contravenientul a făcut recurs cerând casarea deciziunii pe motiv de violare de lege, exces de putere și omisiune esențială săvârșită prin faptul, că Co-

¹ Asupra, nealegerii domiciliului la reședință instanței vezi decizia Nr. ... a Curtei de Apel 5/I din Ardealul Juridic Nr. ... (care se va publica mai târziu).

misiunea de apel a majorat venitul contrar dispozițiilor art. 1 din legea pentru impunerile la contribuții directe pe anul 1931 fără ca fiscal să fi prezentat vre-o dovadă serioasă, că nu a observat dispozițiile art. 98 L. C. D. 255, 257 din Instrucțiuni și că nu s'a pronunțat asupra motivelor de apel.

Reprezentantul fiscalului a cerut respingerea recursului ca nefondat.

Având în vedere, că instanța anuală a menținut pe anul 1931 venitul contribuabilului stabilit în anul 1930 în sumă de 150.000 lei.

Că contra impunerii făcând apel atât contribuabilul, cât și fiscalul, Comisiunea de apel a respins apelul contribuabilului și admitând apelul fiscalului a majorat venitul impozabil la 200.000 lei.

Considerând, că în conformitate cu art. 1 din legea pentru impunerile la contribuții directe pe anul 1931 veniturile nete comerciale se mențin în mod excepțional pe anul 1931, iar Comisiunile de apel nu vor admite modificarea lor numai dacă se va dovedi, că veniturile realizate în anul precedent au fost altele decât cele reportate în anul 1931.

Având în vedere, că contribuabilul în apelul său s'a plâns că în anul 1930 i-a mers prost comerțul fără să prezinte vre-o dovadă cu care să justifice diminuarea venitului, astfel bine comisiunea de apel a respins acest apel ca nefondat.

Având în vedere, că apelul fiscalului, precum și hotărârea Comisiunii de apel prin care s'a majorat venitul impozabil este bazată pe procesul verbal de constatare a controlorului fiscal ținând seama și de alte elemente de apreciere.

Considerând, că *datele prezentate de fisc numai atunci ar putea servi la majorarea venitului impozabil dacă din aceste ar rezulta indiscutabil, că contribuabilul în anul 1930 a avut o circulație mai urcată, decât în anul 1929 și în consecință a realizat un venit mai mare.*

Considerând, că din datele procesului verbal de constatare nu se poate constata, că contribuabilul în anul 1929 câte mărfuri a transportat, ce cantitate de vin și tutun a procurat și câte bilete de băi a vândut pentru a se putea face comparația cu circulația anului 1930.

Considerând, că Comisiunea de apel a acceptat constatarea făcută de controlorul fiscal, conform căreia contribuabilul din anul 1930 a realizat un venit brut de 230.000 lei, din care sumă scăzând în cheltueli 30.000 lei, a stabilit venitul net în 200.000 lei.

Că pentru a ajunge la aceasta soluție a ținut seamă de mediul în care trăiește contribuabilul și de constatările controlorului fiscal.

Că pentru a se modifica impunerea pe anul 1931 în virtutea legii susmenționate, Comisiunea de apel nu putea face noi aprecieri, ci era ținută, că în lipsă de probe să mențină venitul stabilit pe anul de impunere din 1930.

Că totasemenea acceptând venitul brut în sumă de 230.000 lei, care este inferior celui propus

de controlor în anul 1930, prin procesul verbal dresat la 25 Ianuarie 1930, (250.000 lei) nu putea să procedeze la stabilirea cheltuelilor și la alegerea venitului net, fără elemente serioase, numai după apreciere.

Că astfel majorând venitul contrar dispozițiilor art. 1 din legea pentru impunerile la contribuții directe pe anul 1931 a făcut o rea aplicare a legii săvârșind și un exces de putere.

Pentru aceste motive Curtea a admis recursul și a casat deciziunea atacată conform dispozitivului.

Cluj la 18 Decembrie 1931.

Președinte: ss. Mănescu. Votant: ss. I. Pradoviciu. Raportor: ss. I. Mureșan. Grefier: ss. V. Dobocan.

CURTEA DE APEL CLUJ, SECȚIA III

Nr. Fisc. III, 2362/2—1931.

Datoriile plătite nu intră în categoria de a putea fi scăzute din venitul global conform art. 61 și 66 L. C. D.

M o t i v e

Contra deciziunii Comisiunii de apel a făcut recurs Statul, susținând că s'a violat art. 16 l. c. d. pentru că s'a admis ca scăderi, din venitul global al contribuabilului suma de 70.432 datorii particulare.

Având în vedere, că din actele de la dosarul cauzei rezultă următoarele:

Din procesul verbal Nr. 1890/1931 prima comisiune anuală a stabilit venitul la global al intimatului în recurs, colonelul Ionescu Nicolaie suma de 222.968 lei care sumă se compune din salariul contribuabilului din anul precedent din care s'a scăzut minimum neimpozabil ei impozitul de 4 și 8 la sută.

Această hotărâre s'a atacat cu apel de contribuabil și comisiunea de apel luând în considerare motivele de apel, a scăzut din global suma de 70.422 ce i-au reținut contribuabilului, pentru acoperirea unor daune sevârșite de casierul Reg. 26 obuziere și la care conform legii și șeful regimentului răspunde pentru acoperirea lor.

Văzând motivul de recurs.

Considerând că din cuprinsul art. 61 și 66 legea contrib. direct venitul global se formează din cele generale din care se scade impozitele elementare, dobânzile plătate la datoriile chirogafare sau ipotecare, anuitățile rentelor, deficitele anului precedent la întreprinderi agricole, comerciale sau industriale și din sumele vărsate pentru instituții de cultură și asistență socială a Statului județelor și comunelor dacă nu au fost scăzute la impozitul elementar.

Având în vedere că suma de 70.422, admisă ca scădere de Comisiunea de apel pe motiv că a fost afectată pentru acoperirea unei datorii, nu intră în nici una din categoriile anunțate mai sus și prevăzute de art. 61 ca scăderi din global.

Deci eronat Comisiunea de apel a scăzut din venitul global al contribuabilului această sumă,

Ca consecință motivul de recurs, că s'a violat art. 61 l. c. d. este fondat și a trebuit să fie admis.

Pentru aceste motivul de recurs s'a hotărât conform cu dispozitivul urmând ca afacerea să fie judecată din nou de Comisiunea de apel în cadrul considerentelor expuse mai sus.

Preș. ss. Victor Popp, Rap. ss. C. Filipescu, Vot. ss. dr. Kerner, Gref. ss. Hurghis.

* * *

Funcționari publici. Suspendare. In cari cazuri timpul de suspendare este considerat util pentru pensie.

Potrivit art. 13 al. 4 din legea LXV:1912, în vigoare în Transilvania până la 1 Octomvrie 1925, când s'a pus în aplicare legea generală de pensii, calcularea timpului petrecut în stare de suspendare numai în acel caz are loc, când funcționarul pe durata suspendării a fost lăsat în beneficiul retribuțiilor sale complete, sau dacă retribuțiile reținute pe durata suspendării i s'au restituit ulterior.

Prin urmare în speță, recurentul potrivit legii maghiare de pensii, nu avea dreptul de a pretinde să i se socotească ca timp util la pensie timpul petrecut în stare de suspendare, de oarece nu a beneficiat în timpul suspendării, decât de jumătate din salariu și nici ulterior nu s'a restituit salariul reținut.

Astfel fiind recurentul neîndeplinind condițiile prevăzute de art. 4 și 10 citate pentru a putea fi înscris la pensie, este evident că nu este îndreptățit să verse nici rețineri ulterioare pentru fondul de pensie și dacă totuși a vărsat asemenea rețineri, îi rămâne dreptul rezervat de art. 70 al. 2 al legii de a reclama restituirea lor, întrucât au fost plătite fără nici o bază legală.

(Cas. III, dec. 1240 din 25 Septemvrie 1930.)

* * *

Legea agrară. Prețul terenurilor expropriate. Cum se fixează.

După dispozițiile art. 500 din legea pentru reforma agrară din Transilvania, prețul terenurilor expropriate se fixează pe jugăre cadastrale, pe categorii și calității de pământ; el se determină prin orice elemente de apreciere și anume: prețul de vânzare al pământului în localitate și vecinătate în anul 1913, prețul de arendare în regiune, etc. și orice alte date luate din ultimii cinci ani până la 1913; în nici un caz însă, prețul nu va trece peste prețul din anul 1913.

Dacă după acest text de lege, Curtea de Apel, care se poate întemeia pentru fixarea prețului pe orice elemente de apreciere, a putut să se întemeieze și pe o decizie pronunțată cu ocazia prețuirii unei alte moșii din imediata vecinătate, întrucât a constatat că terenurile expropriate sunt asemănătoare, totuși, Curtea de Apel era îndatorată să motiveze că prețul astfel cum l-a stabilit, este acela din ultimii cinci ani până la 1913 și că, nici într'un caz nu trece peste prețul din acel an, condițiune pusă imperios de lege pentru fixarea prețului.

Intrucât în speță, Curtea de Apel nu arată că prețul ce a acordat nu întrece pe acela din 1913, a pronunțat o hotărâre nemotivată, lipsind astfel această înaltă Curte de controlul ce urmează să execute asupra deciziei Curții de Apel și, prin urmare, motivul de casare este întemeiat.

(Cas. Secf. Unite dec. 7 din 6 Februarie 1930.)

* * *

Accident pe C. F. Drepturile celui rănit, sau ale urmașilor săi în caz de moarte. Aplicațiune.

M o t i v e

În conformitate cu dispozițiile art. II din legea XVIII din 1874, despre răspunderea pentru moartea sau leziunea corporală cauzată de Căile Ferate dacă cel decedat în urma unui accident de cale ferată era obligat conform legii sau jurisprudenței legale de a întreține sau educa pe cineva, întreprinderea este obligată să plătească cheltuielile de întreținere sau educație a acelei persoane, întrucât a decăzut de la ele în urma morții; potrivit art. 4 din aceeași lege. Suma despăgubirii o va fixa judecătorul prin apreciere luând în considerare împrejurările existenței.

În speță Curtea de Apel a stabilit quantumul daunelor convenite recurtenței personal și în calitate de tutoare a minorilor săi fii prin apreciere ținând seama de nevoile intime și ale copiilor minori precum și de dificultățile traiului.

Astfel fiind Curtea de Apel nu a violat art. 2 punct. 2 din legea XVIII din 1874 când a stabilit quantumul daunelor în sumă de 4000 lei, ci a uzat numai de dreptul său de apreciere lăsat de lege la facultatea sa așa că și aceste motiv de casare este nefondat.

(Cas. III, dec. 1119 din 3 Iulie 1930.)

INFORMAȚIUNI

Din țară

— **In urma cererii ce ni s'a făcut de unui dintre abonați, aducem la cunoștință că plata abonamentului se poate face și în rate trimestriale.**

— Comisiunea permanentă a Uniunii avocaților în ședința dela 23 Ianuarie c., luând în discuțiune chestiunea magistraților actualmente în funcțiune în raport cu situațiunea ce li s'a creat prin noua lege din 28 Februarie 1931 pentru organizarea Corpului de avocați în ceea ce privește posibilitatea de a putea exercita profesiunea de avocat după eșirea lor din magistratură interpretând legea pe baza art. 145 lit. n'a hotărât următoarele

I. „Magistrații definitivi, conform Legii de organizare judecătorească, în funcțiune la promulgarea legii pentru organizarea Corpului de Avocații (22 Decemvrie 1931) se vor putea înscrie în barou ori când, adică chiar și după eșirea la pensie, fără a li se cere titlul de doctor în drept”.

II. „Magistrații nedefinitivi (în funcțiune) cari anterior intrării în magistratură erau înscriși ca stagiari în

barouri, deși sunt în situațiunea de incompatibilitate, vor putea totuși, — pentru a nu pierde dreptul ce le-ar fi acordat art. 285, de a beneficia de dispozițiunile legii avocaților din 1907 la înscrierea în Corp, — în cazul că s'ar găsi în vreuna din categoriile prevăzute de art. 285, să fie primiți a face cererea necesară, în termenul de două luni acordate de lege și să fie trecuți dela stagiari la avocați stagiari, conform legii din 1907.“

III. „Magistrații nedefinitivi în funcțiune, la promulgarea legii, de și sunt în situațiunea de incompatibilitate, vor putea totuși, pentru a nu pierde dreptul ce le-ar fi acordat art. 285 de a beneficia de dispozițiunile legii avocaților din 1907 la înscrierea în Corp, — în cazul că s'ar găsi în vreuna din categoriile prevăzute de art. 285. — să fie primiți a face cererea de înscriere în Corp în termenul de două luni acordate de lege în acest scop. Cererile lor se vor respinge conform art. 60 alin III care interzice înscrierea incompatibililor, luându-se însă act de exercitarea drepturilor în termenul legal de două luni“.

— **Uniunea Avocaților din România** în urma inițiativei D-lui Președinte Constantin L. Naunescu a instituit două premii, unul de 10.000 Lei, și altul de 5000 Lei, pentru candidații cari vor reuși să obțină cele mai înalte note la examenul de avocat și se vor distinge prin o pregătire temeinică în doctrina și aplicațiunea dreptului. Aceste premii să acoardă în acest an pentru candidații cari vor fi examinați de comisiunea din București, iar în viitor după ce se vor crea fondurile necesare se vor acorda și pentru candidații reușiți în fața comisiunilor din Cluj și Iași.

— **Modificarea Legii de org. judec.** Domnul Dr. Valer Pop Ministru de Justiție a făcut ziarștilor din București declarațiuni asupra noului proiect de lege pentru org. jud. ce intenționează să-l presinte în curând parlamentului.

În esența Dl. Ministru de Justiție intenționează, ca prin noua lege de org. să se asigure o mai echitabilă și mai obiectivă recrutare, selecționare și transferare a magistraților; descentralizarea comisiunilor de examinare; descentralizarea consiliului magistraturii; restrângerea componerea consiliului superior; specializarea magistraților; desființarea inspectorilor judecătorești; întinderea inamovibilității la membrii parchetului general; înaintările pe loc și gradații și în fine stabilitatea judecătorilor de instrucție.

Din străinătate

— **Unificarea dreptului penal.** La Paris s'a ținut la 27—30 Decembrie a patra conferință internațională pentru unificarea dreptului penal. S'a examinat măsurile relative la terorism, la extradare, la piraterii, la tratamentul femeilor și copiilor.

— **Intrarea în vigoare a Constituții Spaniole.** Camerele constituante (Cortes-de) a aprobat textul definitiv al Constituției republicane în ședința din 9 Decembrie 1931 cu 368 voturi din 446. Nimeni n'a votat contra, dar un mare număr de deputați s'au abținut, parte, s'au retras din camera.

— **Spre o reforma a constituției în Portugalia.** Guvernul portughez a numit o comisiune pe ziua de 23 Decembrie 1931, chemată ca să delibereze asupra reformei Constituționale.

— **Divorțul în Bulgaria.** Comisia instituită pentru elaborarea noului statut exherhal bulgar a stabilit următoarele cazuri în care se poate cere divorț:

1). Adulterul, săvârșit fără știrea sau îndemnul celui-lalt soț (flirtul și sărutările nu se consideră ca adulter). Divorțul pentru delictul de adulter se poate cere numai în termen de un an dela data când această manifestare de necredință s'a făcut cunoscută soțului.

2). Relațiile anormale cu soția și sodomia.

3). Incapacitatea pentru viața conjugală exceptând cazul când ea vine din cauza vârstei înaintate. Aceasta pentru a împiedeca divorțul femeilor care se mărită cu bărbați de vârstă înaintată, dar cu avere.

Disparația bărbatului rămâne deasemenea un motiv pentru desfacerea căsătoriei, numai termenul de absență se reduce dela 4 ani la 3. Dacă soțul nu s'a îngrijit de familia sa timp de 3 ani.

Un nou motiv pentru divorț, care până acum nu sa lua în considerație în Bulgaria, este excomunicarea.

Femeia bulgară va putea divorța de soțul său, dacă aceasta e bețiv, jucător de cărți sau risipitor.

Călcarea obligațiilor conjugale, purtarea neumană și anormală constituie și ele motive pentru desfacerea căsătoriei.

Deasemenea, sunt motive pentru divorț renunțarea la credința creștină și în genere, convertirea la orice altă confesiune, sifilisul, imbecilitatea și nebunia, epilepsia condamnarea infamantă, atentatul la viața soțului sau a copiilor și purtarea rea cu copii.

— **Extinderea drepturilor femeii.** Belgia este o țară care după război, a extins considerabil drepturile femeii. Astfel în 1920—1921 a obținut dreptul de vot în alegerile comunale, apoi elegibilitatea la Comună, la Județ, la Cameră și Senat, și a fost admisă în funcțiunile municipale ca aceea de primar. În 1922 a fost admisă în barou, în 1923 a câștigat elegibilitatea la tribunalele de comerț. Reforma importantă au fost făcute dreptului familiar (separațiunea de corp, părăsirea domiciliului). Dar aceste cuceriri ale femeii nu se mărginesc numai la statul politic și juridic. S'a realizat un progres care merge până la o perfectă egalitate a drepturilor, în domeniul intelectual, economic și familiar, mai ales în acesta din urmă e tendința să se nimicească anume privilegiile pe care Codul le acorda bărbatului.

Toate aceste ameliorațiuni în situația socială a femeii nu sunt totuși suficiente după părerea Dnei Louis Von din Pels care se ocupă de feminism în „Revue belge“. Deși recunoaște că drumul parcurs de zece ani e considerabil totuși ar fi încă multe de făcut. Ar trebui să se acorde femeilor belgiene în primul rând dreptul de vot în alegerile legislative. Intrând în Parlament, ele ar realiza o mulțime de reforme și în primul loc reforma Co-

dului civil. „Noi dorim o influență politică nu ocultă, însă neta directă și legală pentru a asigura femeii în familie, locul la care are dreptul. Și mai ales pentru a salva viitorul patriei prin ridicarea moralității publice și printr'o politică familială care să protejeze mai bine bogățiile spirituale și morale ce ce constituie forța unui popor și cari-l păzește de decadere.“

„Cei mai mulți și mai clar văzători recunosc că legislația inspirată de corpul electoral masculin, n'a realizat în Belgia, ceea ce era în drept să așteptăm, în stadiul actual al civilizației după cincisprezece veacuri de creștinism.“

— **Asigurările sociale în Elveția.** Poporul elvețian votase în Decembrie 1925 cu 410.988 voturi contra 217 mii 483, o lege constituțională care prevedea organizarea unui sistem de asigurare pentru bătrânețe, de care trebuia să beneficieze și văduva asiguratului dacă aceste ar muri înainte de 65 ani. Parlamentul votă apoi, cu mare majoritate, textul de lege care fusese elaborat în urma acestui referendum. La 6 Dec. 1931, un nou vot popular, a trebuit să consacre principiul aprobat cu 6 ani înainte. Legea prevedea o pensie de șase sute fr. elvețieni pe an pentru toți bătrânii de la 65 ani. Fondul din care trebuia să se plătească această rentă, trebuia să se constituie dintr'o dare anuală a tuturilor cetățenilor bărbați și femeii (câte 18 și 12 fr. elvețieni) și o dare a patronilor (15 fr. pentru lucrător sau angajat), afară de aceste o lege specială institui un impozit special asupra alcoolului și tutunului și un alt impozit plătit direct de canton.

Toate aceste măsuri financiare aveau să dea, după 15 ani un fond de 1.600.000.000 fr. elvețieni cari asigurau plata rentelor cari se evaluau la două sute milioane anual. Contra ori cărei prevederi însă, poporul elvețian a respins cu o majoritate zdrobitoare, nu numai legea pentru protecția bătrâneții dar și impozitul pe tutun care ar fi putut servi la alt proiect decât acel pentru care fusese votat de Parlament. În interval de șase ani un revirement caracteristic s'a produs în spiritul poporului elvețian astfel ce a răsuțit teza contrară susținută de toți conservatori din toate Elveția și de cantonatele franceze. Marea majoritate a populației a socotit prematur să adopte, în timp de criză, o măsură care ar fi târât țara în cheltuieli extraordinare și ar fi necesitat crearea unei organizații birocratice prea costisitoare.

Legi apărute

- Regulamentul legii p. org. Caselor de Economii (M. O. Nr. 14/18/I—1932.) 293
- Rectificare la tabloul comunelor rurale din țară (M. O. Nr. 15/19/I—1932.) 336
- Lege pentru modificarea unor dispozițiuni din legea pentru organizarea și funcționarea Ministerului Instrucțiunii al Cultelor și Artelor (M. O. Nr. 21/26/I—1932.) 490
- Instrucțiuni oficiale p. aplicarea legii referitoare la modif. art. 17 și a legii p. modificarea unor art. din legea contribuțiilor (M. O. Nr. 21/26/I—1932.) 503

- Modificarea regulamentului școlilor de menez (M. O. Nr. 25/30/I—1932.) 602
- Convențiunea de comerț și navigație între Franța și România (M. O. Nr. 26/31/I—1932.) 619
- Modificarea art. 4 din regul. p. anul preparator de la Academii Comerciale București, Cluj (M. O. Nr. 28/3/II—1932.) 668
- Regulamentul Institutului de Drept Public de pe lângă facult. drept București (M. O. Nr. 29/4/II—1932.) 682
- Funcționarea birourilor de măsuri și greutăți și metale prețioase (M. O. Nr. 31/6/II—1932.) 715
- Stabilirea și perceperea redevențelor și impozitelor miniere (M. O. Nr. 31/6/II—1932.) 717
- Punerea în circulație de noi timbre fiscale (M. O. Nr. 33/9/II—1932.) 762
- Lege p. reglementarea raporturilor dintre proprietari și chiriași relativ la imobile urbane (M. O. Nr. 34/10/II—1932.) 794
- Rectificări la tabloul comunelor rurale (M. O. Nr. 35/11/II—1932.) 823
- Lege pentru prelungirea execuțiilor silite (M. O. Nr. 37/13/II—1932.) 874
- Modificarea art. 1, 2 și 10 din regulamentul asupra pașapoartelor (M. O. Nr. 39/16/II—1932.) 942
- Lege p. compl. art. 19 din legea propriet. literare și artistice (M. O. Nr. 40/17/II—1932.) 962
- Suprimarea indemnizațiilor speciale (M. O. Nr. 41/18/II—1932.) 978
- Autorizarea pentru servicii de cărușie publică (M. O. Nr. 41/18/II—1932.) 978
- Regulament p. funcționarea comisari-guvern. (M. O. Nr. 48/26/II—1932.) 1194
- Lege p. modif. tarif. vamal art. 449 (zahăr raf.) (M. O. Nr. 50/29/II—1932.) 1250
- Lege p. aranjarea plăților cu Statele cari au introdus restricțiuni la devize (M. O. Nr. 50/29/II—1932.) 1250
- Contingentarea importului de zahăr (M. O. Nr. 50/29/II—1932.) 1251

Judecătoria rurală Boeșa-Montană, județul Caraș

Nr. G. 2813—1931.

PUBLICAȚIUNE

Judecătoria rurală Boeșa-Montană, aduce la cunoștință publică, că pentru anularea următorului document și anume un titlu provizor Nr. 615 despre 10 acțiuni a 500 lei, dela Banca de Comerț și Industrie S. A. Boeșa-Montană a deschis procedura astăzi.

Invită deci pe posesorul susnumitului document ca în termen de un an socotit din ziua inserției a treia, a acestei publicațiuni în „Ardealul Juridic“ și Drumul Nou“, ca să prezinte acestei judecătorii documentul original, căci la din contră, la repetata cere a petentului, documentul se va declara de anulat.

Boeșa-Montană, la 22 August 1931.

Judecător-Președinte (ss) P. D. Vasilescu. Grefier (ss) Baltescu. Pentru conformitate: (s) grefier indescifrabil,

Primăria Municipiului Cluj
Nr. 4103—1932.

PUBLICAȚIE DE LICITAȚIE

Municipiul Cluj publică a doua licitație, cu oferte în scris, închise și sigilate, pentru arendarea pe anii agricoli 1932, 1933 și 1934, adică până la 31 Decembrie 1934, a terenului Primăriei de lângă fabrica de zahăr, în suprafață de cca 8 jugh. 1127 stânjeni.

Licitatia se va ține în conformitate cu dispozițiunile cuprinse în art. 88—110 din Legea contabilității publice și cu normele generale pentru ținerea licitațiilor, publicate în Monitorul Oficial Nr. 127—931, — în ziua de 17 Martie 1932, ora 11 a. m. înaintea Comisiei de Licitatii, sala de ședințe.

Odată cu depunerea ofertelor, concurenții vor preda, în plic separat, o garanție provizorie în numerar sau efecte garantate de stat, egală cu 5% din suma oferită drept arendă, pe întreaga durată de arendare.

Condițiunile de licitație se pot vedea în biroul Serviciului Economic.

Cluj, la 19 Februarie 1932.

Primăria Municipiului Cluj.

Primăria Municipiului Cluj
Nr. 696—1932.

PUBLICAȚIE DE LICITAȚIE

Primăria Municipiului Cluj, publică a II-a licitație pentru furnizarea materialelor de uzină, necesare întreținerii vehiculelor cu tracțiune mecanică ale Municipiului Cluj, pe anul 1932, după cum urmează:

1. 20.000 litri benzină dens. 735-740 la 15° C.
2. 1000 kg. ulei regal 000.
3. 150 kg. ulei special pentru automobilele de lux.

4. 200 kg. valvolină 0.

5. 100 kg. vaselină (unsoare consistentă).

6. 100 litri petrol rafinat.

Licitatia va avea loc în ziua de 21 Martie a. c. ora 11 a. m.

Ofertele se vor înainta Comisiei de licitație a Municipiului Cluj (camera Nr. 5, Primăria), în plic închis și sigilat, împreună cu garanția de 5% a sumei oferită, depusă în numerar sau efecte garantate de Stat.

Caetul de sarcini și devizul se pot vedea și primi la Biroul Atelierelor Centrale ale Municipiului Cluj (Calea Traian Nr. 19).

Cluj, la 19 Februarie 1932.

Primăria Municipiului Cluj.

Primăria Municipiului Cluj
Nr. 4102—1932.

PUBLICAȚIE DE LICITAȚIE

Municipiul Cluj, publică a doua licitație, cu oferte în scris, închise și sigilate, pentru închirierea pe durată de 3 (trei) ani, dela data predării, a localului din clădirea Primăriei din str. Memorandului 21, compus din 2 încăperi.

Licitatia se va ține — în conformitate cu dispozițiunile cuprinse în art. 88—110 din Legea asupra contabilității publice și în normele generale pentru ținerea licitațiilor, publicate în Monitorul Oficial Nr. 127—1931, — în ziua de 31 Martie 1932, ora 11 a. m. înaintea Comisiei de licitație, sala de ședințe.

Odată cu predarea ofertelor, concurenții vor depune, în plic separat, o garanție provizorie în numerar sau efecte garantate de stat, egală cu 5% din suma oferită drept chirie, pe întreaga durată de închiriere.

Condițiunile de licitație se pot vedea în biroul Serviciului Economic.

Cluj, la 19 Februarie 1932.

Primăria Municipiului Cluj.